

Nobelak idazteko artea

JON ALONSO
ITZULTZAILEA

Atzo jakin dut euskal prentsatik Jean Reno aktoreak lehen nobela idatzi duela. Berri hori euskaraz jasotzeak *munduko hiritar* edo *paleta global* bihurtzen ote nauen oso ongi jakin gabe, nobelak idazteko arteaz egin dut gogoeta.

Tokitan dago “nobelaren heriotza” aldarrikatzen zen garaia. “Nobela konbentzionala ireki, berritu eta beste errealitate batzuetara zabaldu” nahi omen zuten nobela abangoardisten denbora, Cortazarren *Rayuelak* sinbolizatzen ahal duena, beste hainbat idazle –Butor, Nathalie Sarraute eta *Nouveau Romaneko* guztiak, OULIPOkoak, Italo Calvino ere barne, Onetti hegoamerikarra...– ahaztu gabe. Jarraibide eskuliburuarekin irakurri beharreko nobelak. Utikan. Vazquez Montalbanek, “idazki subnormal” deitzen zien hainbat pieza abangoardistaren egileak, aspaldi gaztigatu zuen: “Nobelaren hilotzarekin borrokan ibili ginen hainbat urtez, hildako hark osasun ona zeukala ikasi genuen arte”.

Renok, aldiz, irakurri dudanaren araber, Victor Hugok bezala edo are Cervantesek bezala idatzi nahi omen du. Asmo

Irakurle batzuek nobela 'klasikoari' ohi dagokion ahalegin konposatzaile hori maite dugu, eta halakorik gabeko produkturik ez dugu nobelatzen hartzen

txalogarria, zinez, eta *Les Visiteurs* filma protagonizatu zuen aktorearen mailakoa, inondik ere, film hartan erdi aroko zaldun baten papera jokatzeko zuten.

Nobela bat zer den inork ez daki. Bego Celaren definizioa behin betikotzat: “Nobela da liburuaren azalean nobela dela esaten duen edozer”. Abangoardiaren izenean *bodrioak* eta maisu-lanak egin izan diren bezala, nobela, esan dezagun, *klasikoaren* etiketapean kalitatearen aldetik denetariko produktuak pasarazi nahi izan dizkigute. Inon ez dago idatzita idazle batek nahitaez nobela bat idatzi

behar duenik. Eta nobela bat idatzi duen idazleak, berak jakingo du zergatik idatzi duen; ez da izango, baina, inork behartu duelako. Zergatik hainbeste enpeinu, ordea, “hau nobela bat da” esateko?

Demagun nobela bat idaztea etxe bat eraikitzea bezalakoa dela. Zimendu sendoak beharko ditu, orientazio ona, zulorik gabeko teilatua eta, zorte pixka batekin, edergarriren bat ere bai. Baina horiek denak bezain garrantzizkoak –nahiz eta ez hain luzituak– ditu saneamenduak eta isolatzaileak. Finean, etxe bat eraikitzea konposizio orokor bat da. Nobela ere berdin. Konposizio bat da, zimendua eta orientazioa bezain garrantzizkoak isolatzailea eta saneamendua dituen. Are, batzuetan, etxegilearen –nobelagilearen– trebezia elementu horiek ibiltzeko maneran ikusten da (“arte” esan dugu, baina benetan “artisautza” behar luke). Ez dakit lortu dudan: esan nahi izan dut irakurle batzuek nobela *klasikoari* ohi dagokion ahalegin konposatzaile hori maite dugula, eta halakorik gabeko produkturik –oso onak izaten ahal badira ere– ez dugula nobelatzen hartzen, azalak dioena dioela. ●

Erraldioen ipuinak

12€

12€

Bi liburuak batera erosita 22€

Hezkuntzaz gogoetak

14€

16€

Bi liburuak batera erosita 28€